

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 ft — kr.
 Félévre 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hóra 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Fő-piacz, Simonffy-ház
 a városházával szemben

Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

A zene.

Debreczen, márczius 18.

(E.) Annyi a zeneben a közéletünkben, hogy az összhang után sóvárgó lélek önkéntelen a zenéhez fordul vigaszért, reményért. Sajnos, városunkban nincs kifejtett zenei élet. Egy szeretetreméltó magánkör képviseli csak a zene művészetének udvarát, a társaság nem műveli a zenét, csupán az emberi hang zenéje a dal tudott állandó társulatot toborzani híres dalárdánkban. Zene-egyesületre, zenés társaságra gondolni sem lehet: elég társas életünk igényeinek a jó cigányzene.

Egyetlen közművelődési intézetünk foglalkozik a zenekultusz ébresztésével. Negyedfél évtized óta (egész emberöltő!) képezi az új nemzedéket a zene értésére s gyakorlására a debreczeni zenede. Elszomorító, hogy ily hosszú idő alatt sem tudott a társadalomra a zeneélet terén átalakítólag hatni, nem tudta általános vágyát sőt szűk ségérzetét fölébreszteni a zene művelésének, ami pedig annyi más város társadalmi és közéletét megnemesíté már.

A sok között egy, talán a legfőbb oka volt zenedénk missziója félsikerének alkalmas Zeneterem hiánya. A tanuló ifjuságnál is fontos, a felnőtteknél éppen különösen, hogy a zene művelésére hangversenyterem fogadja be társaságukat, és nyíljék az meg a zenét élvező művelt közönségnek is. Ily hangversenyteremmel eddig nem dicsekedhetett Deb-

reczen. A zenede egyesület a város áldozatkész támogatásával egy évtized óta fáradozott saját palotát, saját hangversenyterem építésén: a tegnapi felavató ünnep e fáradozások méltó diadalát jelentette.

El van tehát a legfőbb akadály háritva zeneéletünk egészséges fejése elől. Oly jelentékeny esemény ez, hogy vele vezérezkben is foglalkozni nagyon méltó. Mert nemcsak egy szép csarok megújítását jelenti, hanem társas életünknek is, meg iskolai nevelésünknek is átalakítására kínál jó alkalmat.

Társas körünket csak a farsang táncvigalmi hozták eddig össze. A színház látogatása érintkezésre nem alkalmas, kivált a helyi rossz szokás miatt, hogy a függöny felvonta után érkezik és legördülése előtt már távozik a közönség nagy része. A férfiakat összehozza még a klubélet, (azaz hogy ilyen nincs) a klubok kártyaasztala; a nőket az ozsona. De nagyobb társaság szellemi élvezet nyújtó összejövetelére alig-alig találkozik alkalom és hely.

A zenede jó uton jár, midőn közönséget teremt a nemesítő zene élvezésére, művelésére és ugyanakkor új, finomultabb társas élet fejlesztésére. — Már néhány matiné jól bevált kísérletnek bizonyult e téren; ötvendetes volt a panaszkodás, hogy nem fér a közönség a kis zeneteremben el. Ám készen állott már a zenede pompás hangversenyterme, mely csak a farsang multával ünnepélyes felavatásra várt; ezentul a csak néhány család szük

körébe szorult zeneművészet közkinccsés esz városunkban, a fentebb említett szeretetre és tiszteletre méltó magánkör magas színvonalu összejátéka harmoniát terem társas életünkben is, és jó példát ad a zene lelkes kulturálására. A zenede pedig kiképzett növendékeit bemutatathatja nekik az előadás bátorságára, szingazdaságára törekvésben támogatást, a zene-terjesztés nemes missziójára ösztönt nyújthat. A felavató diszgyűlés hangverseny-részének szinte áhítatos élvezésével megmutatta közönségük, hogy van érzéke a szép iránt, van vágya a nemesb élvezetre és van akarata a zenei műveltség általánosítására. A többit meghozza a hangversenyterem közhasználatra átadásával nyert kedvező alkalom.

De talán még fontosabb a zenedének saját palotájában megerősödött missziója az iskolai nevelés reformja szempontjából. Az „iskolák városa“ kevés érzéket tanusított addig a zenei nevelés iránt. Teljesen át kell alakulni e rideg oktató irányok, mely kedélyt és jellemet nem nemesít. Két intézet hivatott ez irányban pótlására a sajnósan érzett hiányoknak: egyik a modern internátusi nevelés, másik a zene nagyobb mérvű műveltségére ifjuságunk állott. Ime zenedénknek a köznevelésre átalakító missziója van, s e küldetésnek most már jól megfelelhet. Segélje a gondviselés minél teljesebb, s minél hamarabb diadalra szűz missziójában.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A debreczenizenede házassága.

Jegyzette a felolvasó.

Felolvasa a jegyző.

Mélyen isztelt közönség!

A magyar nemzet szabadságerzete s nemzeti génusza már több ízben megmutatta, hogy a jó aczél természetével bír. Ha nem nyulnak hozzá, — sajnos, télenél hever, de ha meggöribitik, annál nagyobb hatalommal s gyorsasággal rugódik ismét egyenesre, mennél erősebben meg volt hajlítva.

1853-tól fogva erőszakkal el volt folytva minden magyar szellem, minden magyar érzés, még a szavak is s a dal is, mely amazoknak kifejezője lehetett volna. Nyolcz év mu va 1861-ben aztán föltetszett a szabadság előhajnalja és a szabadságból felocsodott testben erősen megpezsdült a nemzeti élet. Apraja, nagyja, egyszerre tollas kucsmát, zsinóros magyar rubát rojtot, sarkantus csizmát viselt, a táncsteremben fözendült a körmagyar s a nagyamazur; érvénybe visszahelyezkedett a magyar törvény, egyelőre csupán a magyar magán jogviszonyokban, az igazság-kezelés terén; mindnki ejöitnek érezte az időt arra, hogy magyarságával szóban, dalban, tettel ve élkedve tüntessen s a visszavert nemzeti öndéretet jövőre hasonló megpróbáltatásokkal szemben megerősítse, biztosítsa.

Ebben a mozgalmában nem maradtak

hátra Debreczen sz. kir. város polgárai sem, sőt inkább előljártak anyyiban, hogy böics mérsékletükről szóló régi jó hírnevükböz híven egy maradandó alkotással emeltek bástyát a magyarságnak, még mielőtt a külső tüntetés láza országossá vált volna.

A debreczeni ref. collegium oratóriumában 1861 Január 26-án ünnepelték Tökölly Szabás szüülésének 100-ik évtordulóját. A gyűlés folyamán felállt Farkas Ferencz vaskezeskedő s indítványt tett, hogy Debreczenben egy „ének és zeneiskola“ alittassék fel legalább 10,000 ft alaptökével, melyhez a maga részéről 500 frtot egyuttal felajánlott.

Le sem forgott két hónap: márcz. 17-én, ma 34 éve, már összejött a kaszinóban az értekezlet, mely tudomásul vevén, hogy 12,000 frtot haladó alaptöke van aláírva: az egyesületet „Debreczeni ének-és zeneiskola“ czim alatt megalakultnak nyújtotta. Így jött létre a polgárok hazafias áldozatkésztségéből az iskola, melyet ma zenede néven ismerünk, s melyre nézve az értekezlet egyebek közt kimondotta és az alapszabály-szövegezésre kiküldött bizottságnak utasításul adta, hogy: bár a művészet és zene minden nemzeti ségen kívül áll is, mindazáltal a magyar nemzeti szellemre kiváló figyelem fordítassék.

Midőn ezekkel hazai gazdánk az debreczeni zenedének kereszt levelét röviden bemutattam: jól esik tanubizonyosággul városunknak ma is elő, tisztelt alakjaként Csanak József Kiss Sándor, Márton László, Sz. Nagy Karoly és Seestina Lajos alapítókra ma olyanokra

hivatkoznom, kik az értekezlet jegyzőkönyve szerint a „keresztelőnél“ jelen voltak.

* * *

Azóta 34 év telt el, a gyermek egyesület emberkört ért esőnd-s munkásság közt meghúzódva akkori főpártfogója Degenfeld Schomberg Imre gróf házában, hol aránylag szerény bérért szállást kapott. Kimagasló országra szóló dolgokat ez idő alatt a zenede nem mivelt.

De ugyan mikép is miveltetett volna, midőn a nagy lelkesedés szalma lángja csak hamar utolsót lobbanván az alapítványokból több ezer forint a papiron maradt, majd el is veszett s még hozzá a befizetetlen alapítványok fejében az intézeti növendékek oly hallatlan kedvezményes tandíjját fizettek, hogy a zenede csakhamar rendes tagnak iratkozott be a tulköltekezés akadémiájának deficitos évfolyamaiba. Csordultig telt a keserű pohár, midőn (mert hiszen a baj rendesen bokrával jár) Gr Degenfeld Imre Úr halála után örököse elhatározván az emeletes háznak két emeletes palotává fejlesztését: az ősi fészkből kizavart zenedét a fedél nélkül maradás veszedelemre fenyegette.

Csakhogy, amikor ekkép kétszeresen is megfeszült a zenedének aczélrugója: nagyot változott az egyület képe. Az 1883. és 1887. évi közgyűléseken végbement a tisztikar és választmány feltrissítése. A meddő küzdelemtől elfáradt s kimerült harcosokat új erők váltották fel. S bárha az egyület tisztviselő karának (ha szabad e hasonlattal élnem) kis gönczöl szekerének hét tagja közül az elnök semmi

Belföldi hírek. (A delegációk.)
 Immár véglegesen megállapították, hogy a delegációk ez évi ülészeit június első napjaira, valószínűleg 5-ére hívják egybe Bécsbe. (A l b r e c h t f ö h e r c z e g) elhunytá által megüresedett főfelügyelői állás nem fog betölteni, hanem Ő Felsége fenntartotta magának, hogy háboru esetén a hadsereg fővezérletét maga veszi át. Ezzel szemben három hadseregfelügyelő-ség alakittatik, melyek a mozgósítás esetére hadseregparancsnokságokká alakulnak át. Pénzügyi szempontokból egyelőre csak két ilyen felügyelő-ség fog szervezteni, melynek élére Schönfeld Antal báró és Windischgrätz Lajos herceg fognak kinevezetni. (U j e g y e t e m i t a n á r.) A budapesti kir. magyar tud. egyet. m. történelmi tanszékére a király Marczali Henrik magántanárt nevezte ki. Marczali Goldzieher Ignác és Schwarz Gusztáv után a harmadik zsidó vallásu egyetemi tanár. (D r e h e r A n t a l a f ö v á r o s n a k.) A főváros polgármesteri hivatalához Dreher Antal, a dúsgazdag gyártulajdonos, 15,000 forintot küldött, a melyből 5000 frt azonnal kiosztandó a szegények közt, 10,000 frtot pedig a tanács javaslatára osztanak ki a fővárosi jótékonycélu intézetek között. (A z a l f ö l d i s z o c z i a l i s t á k.) A szociális zendülés elfojtása után, Békésme-gyében az összes munkásköröket bezárták s a pénztárakat konfiskálták. (A h e r c z e g p r i m á s é s a n é p p á r t.) Komárom sz. kir. város köztörvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlésén tudvalevőleg elhatározta, hogy felír a hercegprímáshoz, s fölratában Molnár János apátplébánosnak az országos néppárt szervezőbizottságának irodavezetői állásából való eltávolítását és a plébániahivatal vezetésére való utasítását kérte. E memorandumra most érkezett le a hercegprímás válasza, melynek az az eleje, hogy a plébánost a hercegprímás mentette föl egy évre a lelkészi teendői személyes végzésétől s egyházkormányzói hatalmától és pártori jogainál fogva továbbra is föntartja ezt az engedelmét. (A b á n y a k e r ü l e t i f e l ü g y e l ő.) Podmaniczky Géza báró eszperességi felügyelő ezeltől négy hónappal lemondott állásáról Podmaniczky azonban most arról értesítette Török József esperest, hogy lemondását visszavonja. (A m á s o d i k s z o l g á l a t i é v.) Bécsben az egyetemi ifjuság Müller rektor elnöksége alatt értekezletet tartott, a melyen elhatározta, hogy a tanulmányokat megnehezítő második önkéntesi év eltörlése végett a képviselőházhoz és a hadügyminiszterhez kérvényt nyújtanak be. (V i s s z a u t a s í t o t t k o r m á n y s e g é l y.) Az országos gazdasági

javadalmasban nem részesül a többi 6 (igazgató, jegyző, ügyész, pénztáros, könyvelő és számvény) pedig együtt „élvez” 418 forint évi fizetést: a közlegényi zsoldnak alig megfelelő bér mellett, a gönczölszékér kis térese, igazgatónk, a maga buzgalomával, erélyével elől világitva új szellemet tudott önteni kis csapatába, sőt hajtó erővé tudta felhasználni a megfeszült rugót.

Megindult a kettős munka: a zenede pénzügyeinek rendezése s a tanításnak eredményesebbé tétele. Részletekbe bocsátkoznom nem engedő kintüztöt feladatomból; de röviden jelezhetem, hogy az alaptöke hiánya immár helyre van pótolva, a tanítás eredményes voltának igazolása végett pedig elég rámutatnom a keresettségre, a növendékek nagy számára, milyennek a mostanihoz hasonló mértékben a zenede azelőtt sohasem örvendett.

Az így elért sikerek mellett kis Napoleonnak, míg a kiköltözött zenede Czegléd utcájának egy szűk lakásában szorongatott, szintén szorongva gondolkozott a lakás kérdésének megoldásán. Belátta, hogy a hivatásánál fogva zajos zenedének senki sem ád s ha drágán is, nem elég alkalmat. Elhatározta tehát, hogy a zenédét megházasítja szorgalmasan járt háztűz nézni s végre megakadt a szeme Csapó és Várutczák sarkán egy eladón, mely inkább kormos és szurtos volt ugyan, mint csinos, de a melyben éles szemekkel fölfedezte a jövő hamupipőkéjét a melyet ezért mindjárt „zenede herczegnek” szánt szemmel, tartotta tehát az eladót s el-

egyesület szombaton választmányi ülést tartott, a melyen Deasewfy Aurél elnök bejelentette, hogy a kormány a gazdasági egyesület által kért 3000 forint segély helyett csak egy ezernek adását szavazta meg, Károlyi Sándor gróf a kormány eljárását méltatlannak mondotta s indítványára a választmány visszautasítja a kormány segélyét.

Külföldi hírek. (A kieli ünnep.)

Az észak-kelettengeri csatorna megnyitó ünnepén a csárát Alexis nagyherceg, Ferencz Józsefet Ferencz Ferdinánd kir. herczeg, Umberto királyt a genouai herczeg, Lipót belga királyt Albert herczeg fogja képviselni. A nagy hajóhad-szemlén 40,000 ember vesz részt és pedig 12—13,000 német matrózkatona és 25—26,000 ember az idegen hajók legénységéből. — (A p á p a é s a m a g y a r h á z a s s á g i j o g.) Rómából távirják, hogy a pápa a márcz. 18-iki titkos konferencián fontos politikai nyilatkozatokra tesz, többek közt a magyar házassági jogról is. — (A c z á r b e t e g.) A Frankf. Zttz-nak azt jelentik Pétervárról, hogy a czár nagyon beteg és rossz színe és lehangoltsága mindenkinek feltűnik; az orvosok kijelentették, hogy II. Miklósnak jó ideig sem testi, sem szellemi munkát nem szabad végeznie. — (A k i n a j a p á n h á b o r u.) Az orosz távirati ügynökség értesülése szerint Kína képviselője megbízást kapott, hogy kérje ki Oroszország közbenjárását Kína szárazföldi birtok állapotának integritása érdekében az esetre, ha Japán ragaszkodnék ily területresek aneksziojához. Miután a követ e megbízatásnak Pétervárt eljuttatá, Berlinbe utazott, hogy Németországban hasonló értelemben működjen. Hasolló rendeletet kaptak Kína londoni és párisi képviselői is. — (A n é m e t c s á s z á r a s z i v a r e l l e n.) A német császár megtiltotta a tiszték és legénységnek a város előkelőbb utcáin a dohányzást. Rendeletét azzal támogatja, hogy a szivar akadályozza a katonát a szabályzerű tisztelgésben.

Közgyűlések.

A zenede ház felavató ünnepélye.

Nagy és előkelő közönség jelenlétében tartotta meg a zenede fényesen berendezett új épületében felavató ünnepélyét. A hangversenyt a debreczeni zenede ének és zenekara nyitotta meg *Erkel* kiünnöni betanult himnuszával. Aztán *Seestina* Lajos elnök tartotta a következő megnyitó beszédet.

vén a legalkalmasabb pillanatot: nyomban megkötötte a házassági szerződést a zenede nevében el lévén tőkélve magának megtartani pipőkéjét, ha a zenede elhatározó körei a követelt jegyajándék nagyságán vagy a hozomány csekélységén metalan fennakadnának. Nöde a zenede rokonságának 1891. október 7-iki rendkiv. közgyűlése megerősítette a házassági frigyét s a kétekedő meg alálhatja ez e fajta polgári házasságról meggyőző bizonyítványt a debreczeni 616. sz. hitel tjkvben, mely a mórignak 21,000 frt összegét is, ha mindjárt barbár kitejéssel vételárnak nevezve, föltünteteti Imre így lépett zenede gazdúrám a becsületes emberek sorába.

Persze sem Pipőke nem maradhatott meg elhanyagolt köntösében, sem zenede herczeg nem vinette őt haza az elavult kuriára. Helyettük megint töprekedett a kis mindenes a csakhamar kész dolgozattal állt elő, kifejtve benne, hogy a zenede kényes és finnyás természetéhez képest, milyen beosztásnak képzei ő a művészi hajlamu új tulajdonos új palotáját. Tágas, szellőztethető tantermek egymástól elszigetelve, hogy a zongoristák, hegedűsök s énekesek egymast ne zavarják, de a termek mégis széles és zárt folyosóval egybe legyenek kötve, hangverseny terem, mellékhelyiségekkel; felügyelői lakás a közelben s a többieknek még, sem utjábao; mindez az emeleten míg a földszint jövedelmező boltokká alakulva.

Tisztelt közgyűlés!

Ma 34 éve, hogy Debreczen kevés száma, de lelkesült zenekedvelői a alapkövét tették le városunk egyik jelentékeny kultur intézetének, a zenedének.

Csaknem negyedfél évtized zajlott le azóta, s ma ismét ily jelentőségteljes közgyűlés tartására összegyűltünk, mely a debreczeni zenede történetében épen oly kimagasló pontot fog képezni, mint a megalakulás.

A zenede mint tudva van, e negyedfél század óta zsellér volt a más házában, meg kellett válnuok előbbi lakásunktól, s időszertlett arról gondoskodni, hol keressük s találjunk fel otthonunkat.

Ennek méltatásába nem bocsátkozom, egyleti jegyzőnk tollából ezt ugy is meghaljuk.

Itt csupán annak megemlítésére szorítok, hogy mint a zenede ez idő szerinti elnökének, nekem jutott a szerencse, hogy Polyhymniának, a zene muzsájának Debreczenben emelt templomában a közgyűlést megnyissam, hogy beszámoljak arról, mikéut feleltünk meg az 1893. márczius 19-diki közgyűlés azon határozatának, mely az 1891-ben vett telekre zeneiskola felépítését határozta el.

E beszámolás a tárgya e diszközgyűlésnek, melynek tagjaiul az egybesereglett közönséget a midőn tiszteletteljesen üdvözlöm, bátor vagyok a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítani, jelezvén egyuttal, hogy pénzügyi és építkezési tekintetben egy rendes közgyűlésre tartjuk fenn kötelea beszámolásunkat.

Tisztelt közgyűlés! Fel van tehát építve és berendezve a zenede új otthona és ezáltal még inkább meg van adva a lehetőség, hogy a zene tanítását fokozottabb lelkesedéssel és kitartással műveljük.

Örömmel teik el szívünk, ha arra a haladásra, melyet zenedénk az utóbbi évtized óta elért, rámutathatunk. A legszigorubb anyagi gondokból elég kedvező anyagi helyzetbe küzdötte fel a zenede magát.

A tanítás a mult évtized elején nem mutatott fel a kiváalomnak megfelelő eredményt, Most 3 év óta az eredménnyel nyilvánosan beszámolunk, a haladást kiki megítélheti.

Jelezzük, hogy e tanévben 3 osztály felállításával neveltük a tanfolyamot, u. m. a zongora kiművelő osztály, a vegyes énekkar és a szavallati tanszakkal, és hogy a közönség bizalmát hovatovább kiérdemeljük, mutatja növendékeink számának jelentékeny szaporodása, mely 10 év alatt 110—120-ról ma már a két utóbb említett tanszak növendékeinek kihagyásával is a 200-at majdnem elérte.

Mig a zene oktatás terén a zenede ily szép fejlődést ért el, addig az anyagi gondokban is erős támaszra találunk a város törvényhatósága, intézetei és ügyes polgári részéről.

E tekintetben hálával első sorban Debreczen város bizottsági közgyűlésének tartozunk, mely e palota felépítését bőkezű adományával 20,000 forinttal lehetővé tette. Fogadják a zenede képviselőletének valamint az összes zene kedvelők részéről, a hálás köszönet kifejezését fogadja azt a város tisztviselői hazának minden tagja.

A hála érzete kész, hogy az első debreczeni takarékpénztár, valamint az István gőzmalom tarsulat közgyűlésének, illetve részvényeseinek és kifejezzük köszönetünket Kegyes adományaiért.

E bőkezű adományok márvány táblán való megörökítése felől a bejáratnál gondoskodva van.

Az áldozó készségekn ki magosló példái hadd szolgáljanak a jövő nemzedékek buzdításul.

Kellemes kötelességet teljesitek, és nem zárkozhatok el az elől, hogy egyleti tisztviselőink érdemeiről meg ne emlékezzem, hálás elismeréssel kell adoznom Simonffy Emil igazgató urnak és Márton Imre egyleti jogtanácsos és jegyző urnak, kik mindkettőn páratlan buzgalomát tanusítottak, — alig említésre méltó tisztelet díj mellett, sokkal inkább nemes ambícióból az egylet ügyeinek vezetése körül.

Ezt követte Márton Imre szellemes felolvasása a zenede építkezésének történetéről. A

zenede „kiház...
 melyet mai t...
 ágot mindvé...
 kezdő szám...
 volt egy rész...
 vegyes ének...
 Dankel Ella...
 Herman Irén...
 Olga, Raics...
 Gizike, Spitz...
 liska, Zivus...
 Mariska zen...
 Boros Lajos...
 ton Imre, Sa...
 genhuber Os...
 Az ötödik...
 versenye vo...
 Szilágyi Sám...
 és Pönyved...
 műve, az „...
 Irén és Sári...
 szép sikerre...
 gedű és go...
 volt. Előad...
 Az utóbbi...
 volt vonós...
 zetése alatt...
 Imre, dr. L...
 Hora Káro...
 Pály Józse...
 és Zimmerm...
 szép volt e...
 gordonka s...
 josan meg...
 A na...
 kezöket s...
 Berger He...
 Sándorné...
 özv. Lápó...
 Józsefné...
 Szigmeth...
 Jenőné, M...
 Ottóné, K...
 Simonffy I...
 né Tamás...
 Brunner E...
 Lajosné, V...
 Zivuska F...
 Lán...
 Hona gró...
 nök, Lápó...
 Terike, G...
 Marianne...
 Róza, Laz...
 Ienka, Sz...
 Varga Iré...
 Mérey O...
 Szigmeth...
 Emma, S...
 Ott...
 zsef főisp...
 gármester...
 kas kir...
 id Csanak...
 Dalmy K...
 stb. stb...
 A l...
 árvonalt...
 következ...
 A g...
 A...
 tisztújító...
 a köv...
 Va...
 órakor n...
 lag elő...
 változás...
 szilhetet...
 séget, b...
 mulva ö...
 szitess...
 Sz...
 mezőr...
 gazdasá...
 folytán...
 jeszté...
 vétetik...
 sági el...
 SZAVAZ.

zenede „kiházasításáról” szóló kedves fölolvása, melyet mai tárcánkban közlünk, a hallgatóságot mindvégig derűltéggel tartotta. A következő szám *Haydn* I. Év-zakok oratóriumából volt egy részlet. Előadták a debreczeni zenede egyes énekkara: Adám Irma, Balla Szeréna, Dunkel Ella, Gévy Vera, Harsányi Emma, Herman Irén, Kemény Klára, Kohn Ida, Fuchs Olga, Raics Erzsike, Rosenbergr Iona, Sáska Gizike, Spitz Karolina, Takács Viola, Tóth Juliska. *Zivuska* Irén, Zivuska Jolán, Zivuska Mariska zenedei növendékek s Alber József, Boros Lajos, Erdi Ferencz, Husz Lajos, Márton Imre, Sátrány Lajos, Szendrő Sándor, Woggenhuber Oszkár, Zimmermann Gyula műkedvelők.

Az ötödik szám Weber K. M. *songora versenye* volt. A vonós zenekar kísérete mellett Szilágyi Sándor adta elő kiváló precizitással és hőnyedséggel. Ezt követte Rudnick W. műve, az „énekharmos” Spitz Karolina, Zivuska Irén és Sátrány Lajos műkedvelőtől előadva. A szép sikerrel előadott éneket, harmonium, hegedű és gordonka kísérte.

A hetedik szám Vierling alkalmi dala volt. Előadta az énekkar.

Az utolsó szám Volkmann R. serenádja volt vonós zenekarra. Előadták Hites Lajos vezetése alatt id. és ifj. Alber József, dr. Borbély Imre, dr. Forrai András, Friedmann József, Hora Károly, Mácsay Sándor, Márton Imre, Pálffy József, Rottler Béla, dr. Ujfalussy József és Zimmermann Gyula műkedvelők. Különösen szép volt ebben a számban Forray András dr. gordonka szólója, a melyet a hallgatóság zajosán megtapsolt.

A nagy és díszes közönségből a következőket sikerült följegyeznünk: *Asszonyok*: Berger Henrikné, Berger Mórné, Dobiczky Sándorné, Géressy Kálmáné, Farkas Mórné, özv. Laposyné, Harsányi Sándorné, Irinyi Józsefné, Sárváry Gyuláné, Baróthy Béláné, Szigemth Károlyné, Berger Jenőné, Sesztina Jenőné, Mayer Emilné, özv. Básthyné, Mérey Ottóné, Kardos Lászlóné, Fischbein Jenőné, Simonffy Imréné, Gödényi Imréné, Fried Emilné, Tamássy Béláné, Márton Kálmáné, özv. Brunner Edéné, Bayer Józsefné, Luxné, Kohn Lajosné, Varga Ferenczné, dr. Kemény Mórné, Zivuska Ferenczné stb.

Lányok: A közreműködőkön kívül Csáky Iona grófnő, Dégentfeld Anna és Mária grófnők, Láposy M. czi, Szilágyi Klémma, Görgey Terike, Gödényi Ida, Gerzon Adrienne, Széll Marianne, Farkas Erzsike, Rocsnek Olga és Róza, Lazgalner nővérek, Mayer Olga, Kardos Ienka, Szabó Irén, Fried Ella, Berger Margit, Varga Irénke, Jerney Margit, Telegdy Szeréna, Mérey Otti, Fényes Lenke, Kohn nővérek, Szigemth nővérek, Zivuska nővérek, Harsányi Emma, Sárváry Adél stb.

Ott voltak továbbá: Gróf Dégentfeld József főispán, Simonffy Imre királyi tanácsos polgármester, Puky Gyula táblai elnök, Széll Farkas kir. táblai tanácselnök, Dobiczky Sándor, id. Csanak József, Varga Ferencz, Zádor Lajos, Dalny Kálmán, Boczkó Samuel, Kardos László stb. stb.

A hangverseny után a közönség egy részecsonvált a „Korona” termébe, ahol vacsora következett.

A gazdasági egyesület közgyűlése.

A debreczeni gazdasági egyesület tegnap tisztújító közgyűlést tartott, melynek lefolyása a következő volt:

Váczy János elnök az ülést d. e. 10 órakor megnyitván az évi jelentésre vonatkozólag előadja, hogy az a titkári állásban történt változás miatt a mai közgyűlésre el nem küldhetett, — a közgyűlés utasítja az elnökséget, hogy az évi jelentést egy rövid idő múlva összehívandó rendkívüli közgyűlésre készíttesse el.

Szűcs Mihály közgazdasági előadó a mezőgazdasági törvény végrehajtása tárgyában a gazdasági egyesület által benyújtott kérvény folytán történtekről a közgyűlés előtt előterjesztés: tevén — az elért eredmény tudomásul vesztetik a közgyűlés Szűcs Mihály közgazdasági előadó urnak jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

A Budapesten tartandó *III. gazdaságkongresszus programja* felolvasatván az egyesületi tagok általában a gazdaságkongresszus felkérését hogy ott minél nagyobb számban vegyen részt. Jelentkezéseket Kerpely Kálmán egyesületi titkárfogad el.

A választmány határozata folytán a *műtrágyácal* már ez évben kísérletezés rendeltetésén el előterjesztett hogy chili salétrom, phosphor tárgyú superfosphát és gipszzsel fog kísérlet történni. L. Nagy Bálint, Polgári Bálint Csáky Gergely, Buzás Elek és Berger Henrich és Hidvéger József urak birtokain.

Király Ferencz indítványozza, hogy a *sertés hizláló és főleg kiköcsönző részvénytársulat* megalakítására 1887-ben megalakított bizottság működése újra eleveníttessék fel, a közgyűlés utasítja az elnökséget a szükséges intézkedések megtételére.

Váczy János elnök és Buzás Elek alelnök állásairól lemondván, részükre jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. Az új választás nyomban megejtésére körelnökül Lengyel Imre egyesületi tag kéreztet fel.

A választás eredménye lett: Váczy János titkos szavazásnak volt felkiáltással elnöknek újra meg választottak titkos szavazással alelnökségre szavazatot nyertek: Riki Antal 20, Buzás Elek 11, Békéssy László 6, Csáky Gergely Szűcs Mihály, Koszoru Lajos 1—1 szavazatot úgy alelnöknek Riki Antal szavazat többséggel megválasztott. A választmányból kisorsoltattak azonban újra megválasztottak. Lédig Dezső, Kertész Mihály, Lengyel Imre, Szabó Soma, Steinfeld Mihály, Jambor Ferencz, Szabó Lajos, Polgári Bálint.

A függetlenségi kör közgyűlése.

A debreczeni függetlenségi kör tegnap délután tartotta meg közgyűlését Nagy János elnök vezetése mellett. Elnök három órákor megnyitotta a gyűlést s felkéri dr. Kocsár Gábor főjegyzőt a múlt évi jelentés felolvasására. A múlt évi jelentés elmondja, hogy az alapszabályokat újonnan átdolgozták s azt a miniszter is jóvá hagyta. Ezután lelkes szavakban emlékezett meg Kiss András tanító 10 éves pénztárnoki működéséről s kéri a közgyűlést, hogy Kissnek 10 évi odaadó és lankadatlan munkásságáért szavazzon a kör jegyzőkönyvi köszönetet. A közgyűlés ezt az indítványt egyhangulag elfogadta. Ezután Nagy János elnök üdvözlő szavak kíséretében átadta Kissnek a kör aiándékát 10 éves jubileuma alkalmából, remek kivitelű arany serleget. Kiss meghatva felelt az elnök szavaira s kérte a közgyűlést egészségi állapotára való tekintettel mentesék őt fel a pénztárnoki állásról. E szép, magasztos jelenet lefolyása után dr. Kocsár Gábor folytatta a jelentés felolvasását. A jelentés szerint a kör vagyona készpénzben, külvívó tagsági díjakban, felszerelésekben 3592 frt 22 és fél kr. A körnek van 300 tagja.

Végül kéri a felmentvényt úgy a választmányának, valamint a felügyelő bizottságnak. A közgyűlés a kért felmentvényt egyhangulag megadta.

A jelentés felolvasása után a tisztviselők választása következett. Három évre megválasztottak elnöknek: B. Nagy János; alelnöknek Otrókoci Véghe János; titkárnak dr. Kocsár Gábor; jegyzőkké Zong János tanító és Kósa Barna a „Debreczen” fel. szerkesztője. Pénztárnoknak ismét lelkesedéssel egyhangulag Kiss András választották meg, ki az állását nagy rábeszélésekre el is fogadta. — Ügyvédnek Vályi Nagy Gusztávot; könyvtárnoknak Kötő Lászlót; körgazdának Szűcs Lászlót helyettesül Kovács Ferenczet. Az ülés végén Nagy Zsigmond tanár a következő indítványt tette: Mondja ki a közgyűlés, hogy a függ. és 48-as pártban létrejött szakadás felett sajnálkozását fejezi ki, — egyúttal fejezze ki a közgyűlés elismerését azoknak, kik Justh Gyula pártjához tartoznak s erről értesítsék Kossuth Ferenczet, hogy adja ezt tudomására Justh Gyulának és híveinek. A közgyűlés dr. Nagy Zsigmond indítványát egy-

hangulag elfogadta. A közgyűlésnek több tárgya volt, az új tisztviselők életésével oszlott szét. Este Kiss András tiszteletére a „Koronában” bankett volt.

Színház.

* *Figaro lakodalma*, e klasszikus, szellemes vígjáték szórakoztatta szombat este a kis számu közönséget, pedig úgy maga a darab, mint az előadás precíz volta megérdemelte volna a nagyobb közönséget. Tapolczai Figaróban egyikét nyújtotta legsikerültebb alakításainak, bár az a többször kilógasolt sok tagjelítés, kezének és fejének folytonos mozgása sokat levon alakításának különben nagy értékéből. — Bajnóczky Valéria, Zivuska szerepében remekelt. Eleven temperamentumával, kellemes előadásával teljesen kielégítette e szerep interpretátora iránt támasztott igényeinket. Mellette kiválóbb alakításokat mutattak be: Pethes (Almaviva), Bogó (Cherubin), Lócserkné (Marcellina), Sándor E. (Bartolo) és Püspöki (Basilio).

* *Bubos pacsipta*. Wildenbrunchnak kissé erős naturalizmussal megírt színműve mintaelőadásban került színre tegnap este. Természetes, hogy az előadás központja Tiszayné volt, ki a czimszerepet művészi öntudattal és mindvégig következetesen jellemezve játszotta meg. A szépszámu közönséget valósággal elragadta alakításával, mely érzelmetli és drámai részeiben megkapó volt. Tapolczai a kiálthatatlanul kedves Herman szerepében sikereit csak szaporította. Kitűnő volt Krémer a szocialista Alé szerepében, melynek kivételére természetes vonásokat használt. Hanem Sándor Emil, Ágost képtelen szerepét szerencsésen gyönyöztötte; nem értjük, hogy miért nem osztották e szerepet Pethesre, mikor ő rátermett arra, míg Sándor E. csak kedvetlenül játszotta a nem neki való szerepet.

* *Temesvári Irma*, az orsz. színművészeti akadémia végzett növendéke, mint már jeleztük, holnap és szerdán, mint vendég lép föl színpadunkon. A kedves és rokonszenves alak színészű fellépte iránt nemcsak azért nagy az érdeklődés, mert itt született nálunk, hanem azért is, mert tehetsége felől úgy az iskola évkönyvéből, mint tanárai nyilatkozataiból a legszebbet hallhattuk. A tanodának legképzettebb, legnagyobb tehetségű növendéke volt, kinek fejlődése elé művészi körökben a legszetb reményekkel tekintenek. A közönségnek különös szives figyelmébe ajánljuk e tehetséges fiatal színésznőt, kivel együtt szerdán, Reville hercegnő (Ahol unatkoznak) szerepében édesanyja: T. Farkas Irma urasszony is, Farkas Ferencz volt debreczeni vaskereskedő — a helybeli zenede egyik alapítójának — leánya, föllép. A holnapi (Romeo és Júlia) és szerdai előadásokat még az is érdekessé teszi, hogy Bakó László, a fiatal színész, kit a nemzeti színház szerződtetett, Romeo-ban és Bellac tanár szerepében, mint vendég lép föl.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az ígató, kiadó-hivatal és az irattár a teleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

Zeneestély a „Bika” kávéházban: hétfőn Magyar testvérek, szerdán Rácz Károly. — Az angol királynő szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

— **Ováció a főispánnak.** A városi tisztikar annak az őszinte meleg ragaszkodásnak és szeretetnek, melylyel gr. Dégenfeld József főispán személye iránt tizenegy év óta viseltetik, ma ismét kifejezést adott. Teljes tanácsülés volt ma d. e. a főispán elnöklése alatt. Mután gróf Dégenfeld József holnap Budapestre utazik, a főrendiház tárgyalásaira, a mai tanácsülés idejét ragadta meg, hogy József napja alkalmából üdvözölje a népszerű szeretett főispánt. A tisztikar tagjai a nagy teremben gyűltek össze és várakoztak a tanácsülésre jövő főispánra, kit belépésekor harsány éljenzéssel fogadtak. Simonffy Imre kir. tan. polgármester meglepő beszéddel tolmácsolta a városi tisztikar változhatatlan tiszteletes, szeretetét és nagyrabecsülését, melyet új évkor is mindig kifejez és most József napja közeledésekor, a természet újra ébredése kezdetén szintén nem mulasztja el, hogy a szerető és tisztelő szívek jó kívánságait ki ne fejezze. Egyszersmind kérte a főispánt, hogy a tisztikart sokszor tapasztalt jóindulatában tovább is tartsa meg. Gr. Dégenfeld József válaszában kijelentette, hogy ez a mai megemlékezés őt egészen meglepte. Leghálásabb köszönetét fejezi ki a tolmácsoló jókívánságokért. A maga részéről ő is ajánlja magát a tisztikarnak ismert jóakarataiba. Ujra felhangzott az éljenzés, melylyel a szép ováció véget ért.

— **Sándor napja.** A kelő tavasz bimbófakasztó sugaraival együtt érkezik Sándor napja, mely ennyi kitűnőségünknek, társadalmi életünk kiváló alakjainak nevenapja. Ezt az alkalmat bizonyára senki sem mulasztja el, hogy szerencsekívánatait ki ne fejezze a Sándoroknak. Városunk és megyei közéletünk kitűnőbbjei közül Ignyártó Sándor törv. elnök, Szunyogh Sándor kir. pénzügyigazgató, Steinacker S. pügyi tanácsos, Fekete S. megyei főjegyző, Péntes Sándor m. árvaszéki elnök, Sinka főisk. tanár, Fazekas főrealisk. igazgató, Tóth S. rendőrfogalmazó, Gyürkó S. kereskedő stb. stb. azok, kiknek nevűnapja alkalmából a nagy közönség, ismerősei, tisztelői és a magunk nevében sok szerencsét kívánunk. Tegnap este ülte Dobóczy Sándor, az üzletvezetőség főnöke is névnapját, mely alkalommal kedélyes lakoma volt. — Eről tudósítók a következőket írja: Az Arany Bika szálló dísztermében 130 terítékű bankettet rendeztek az üzletvezetőség hivatalnokai, melynek során Schwanda Károly, Ericz Ernő, Szék Mór, dr. Popper Alajos, Kostyál József, Bernáth Ferencz, Katona Endre és Veress Sándor az ünnepeltre, Kugler Mihály pedig az ünnepelt nevére mondottak lendületes felköszöntőket. Óriási hatást keltett az ünnepelt felköszöntője, melyben az alája rendelt hivatalnokai kar érdemeit méltatta, különösen kiemelve azt, miszerint méltó büszkeséggel tölti el azon tudat, hogy egy oly hivatalnokai testület élén áll, mely nemcsak szolgálati kötelemait teljesíti példás ügybuzgalommal, de az által, hogy körében a testületi szellemet istápoja, és minden társadalmi vagy kulturális mozgalomban tevékeny részt vesz, a közbecsülést és elismerést is ki tudja magának vívni. — Fehér D. kitűnő konyhája és a Magyar testrérek lelkesítő zenéje sokban hozzájárult ahhoz, hogy a vidám társaság csak a hajnali órákban, de azon biztos tudatban vált el egymástól, hogy a szolgálatban szigorú, de igazságos és alantársairól atyáilag gondoskodó főnök és hivatalnokai közti igaz vonzalom a tegnapi est folyamán szorosabbá fűződött.

— **A debreczeni r. kath. főgymnasium.** Debreczenben a katolikusok egy részének régen táplált óhaja meg teljesedésbe az által, hogy dr. Schlauch Lőrincz bibornok az itteni kegyesrendiek által tartott algimnáziumot főgimnáziummá szándékozik átalakítani s ezélsra, mint már jeleztük, 150.000 frtot ajánlott föl. A tárgyalások a vallás- és közoktatásügyi

minisztériummal és a kegyesrendiek tartományi főnökével már folynak és remélhető, hogy a főgimnázium a milleniumra már megnyitható lesz. Biztos kilátás van reá, hogy e cél megvalósítására más nemeslelkű jótévedők is fognak adakozni. — Ugyancsak Schlauch Lőrincz bibornok nagyváradi püspök, a mi fáradhatatlan plebánosunk, dr. Wolafka Nándor v. püspök közbenjárásával, mult évi sugasztus hó elején a debreczeni zsinagógát és melléképületeit 60.000 frton megvette. Ez összegnek felét egy felsőbb leánynevelőde hagyományozott Szvetics-féle alapítvány fedezé, felét pedig — azaz 30.000 frtot — a bibornok adja. Az épület átalakítását és kibővítését már a napokban megkezdik és remélhetőleg be is fejezik. Az abban elhelyezendő, benlakással egybekötött felsőbb leánynevelőde vezetését a temesvári iskolanevelők fogják átvenni.

— **Presbiteri közgyűlés.** A debreczeni ev. ref. presbiterium tegnap délelőtt közgyűlést tartott, melynek idejét főként a **lelkészválasztással** egybefüggő ügyek tárgyalása foglalta el. A választó jogosultsággal bíró egyháztagok névsorának összeállítására küldöttség alakították, melynek tagjai az elnökség vezetése alatt: Pongó Lajos, Némethy Sándor, Kiss József, L. Nagy Balint, Bundi Péter, Keszev József, Kovács Lajos, Erdélyi Ferencz, M. Kiss István, Öry Mihály, jegyzője Jeney Miklós. — Hosszu, élénk vita tamadt a közgyűlés elé hozott azon kérdés felett, hogy kik vétessenek fel a lelkészválasztásnál szavazattal bíró egyháztagok listájába. Gróf Dégenfeld József, Márk Endre és részben Somogyi Pál is amellett foglaltak állást, hogy irányadó e tekintetben egyedül az egyházi törvény 195. §-a lehet, mely szerint csak azok szavazhatnak, akik az előző évi egyházi adó tartozásaikat a választás előtt legalább 30 nappal befizették. Ezzel szemben Sz. Szabó László Puky Gyula, dr. Kola János és Szalay Gyula ugy gonkolkoztak, hogy a törvénynek ilyen értelmezése mellett elesnek választói joguktól azok az egyháztagok, akik ebben az évben léptek be és így nincsenek abban a helyzetben, hogy egyházi adójátrányok legyen. Ők tehát ezeket is bevételni kívánták a listába. Kiss Albert a vitás kérdés feletti döntést a reclamáció idejére kérte halasztatni. Mig Puky Gyula a törvényre hivatkozva bizonyította, hogy a névsor összeállítására nézve már most megállapodásra kell jutnia a presbiteriumnak. A közgyűlés 25 szavazattal ugy határozott, hogy a választói listába azok is bevétessenek, a kik ebben az esztendőben jelentkeztek az egyház tagjaik.

— **A debreczeni orvos-gyógyszerész egyesület gyűlése.** Nagy érdekű havi ülést tartott szombat délután 5 órakor a debreczeni orvos-gyógyszerészegylet. A diphtheriának, ezen rettenetes gyermekbetegségnek legújabb nagy feltűnést keltett gyógy módja, az ugynevezett serum-therapia volt napirenden. A folyó havi választmányi ülés dr. Somogyi Zoltánt bizta meg, hogy a diphtheria serumos gyógykezelésének mai állását az ide vonatkozó orvosi irodalom felhasználásával ismeresse. — És ő rövid idő alatt derék munkát végzett, midőn az idetartozó már is óriási irodalmat áttanulmányozva előadta, hogy miként kezdődött és érlelődött meg a buvárokban, különösen Behringben a serumos gyógykezelés eszméje s midőn eredményeket mutattak fel először s majdnem egy időben a német Behring, a francia Roux és az angol Aronton. Előadása végén, melynek célja volt, hogy a megindulandó vitának alapul szolgáljon, bizalmát fejezi ki az új gyógymód iránt. A vitát dr. Ujfalussy József közkórházi főorvos nyitotta meg, ki részint magán-gyakorlatában, részint a kórházban kezelt eseteiről számolt be, melyek mind súlyosak voltak s bár aránylag sok halálozás fordult elő köztök, de azért a serumos kezelés jótékony hatását félre ismerni nem lehetett: a halálozások részint azért fordultak elő, mert az esetek későn kerültek gyógyítás alá, részint azért, mert a serum, bár kitűnő szer maga a diphtheritis ellen, de a betegséghez csatlakozó súlyos complicatiókat, mint a szivbénulás stb. nem képes

megakadályozni. — Következő felszólaló dr. Fráter Imre volt, ki bár serum nélkül is szép eredményeket ért el a diphtheritis kezelésénél, még is lelkes híve a serumnak, mert azt tapasztalta, hogy ennek az alkalmazása sokszor megmentette a beteg gyermek életét, mikor már jóformán le kellett mondani annak életben tartásáról: sőt azt is észlelte, hogy más, nem épen diphtheriticus fertőzésben alapuló, de igen veszélyes gyermek-betegségeknél is jótékony hatása volt. Ezután, mivel az idő már nagyon előre haladt, a vita félbeszakítottatott s annak folytatása a jövő havi ülésre halasztatott el, mikor is dr. Kellner Elek, dr. Horváth Károly, dr. Kentzler József, dr. Tüdös Kálmán és még valószínűleg számosan az egylet tagjai közül fogják folytatni a rendkívüli érdekesnek és hsszónak ígérkező eszmecsereét. A vita befejeztével még dr. Somogyi előadó fog reflektálni a mondottakra.

— **A ref. felsőbb leányiskola ünnepélye.** Aranyos jókedv ragyogta be szombaton éjjel a Margit fürdő villanyos fényben uszó, aranyos, termét. A ref. felsőbb leányiskola bájos ifjusága rendezett ott kitűnően sikerült iskolai ünnepélyt a debreczeni elite társaság nőtagjainak védnöksége alatt az ifjusági könyvtár javára. Kevésnel 8 óra előtt kezdődött az ünnepély. Varga Balint énektanár zongora kísérete mellett az énekkar adta elő Erny „A tavasz érkezése” cz. daljátékát. Ezután fölváltva magyar, német és francia nyelven szavaltatok és zongora-játékok következtek. Kovácsy Sárolda VI. o. növ., ki Tóth Kálmán Gyöngyvirágát, Várady Ilona IV. o. növ., ki kitűnő kifejtéssel J. Langertől „Die Declamation”-t és Juhász Jolánka V. o. növ., ki Belot d'oradour „La Poupée augment de piété”-t szavaltta, zajos tapsokat arattak. Közbe Kerékgyártó Róza IV. o. növendék Delibes L-onak „Pas de fleurs” című szerzeményét játszotta zongorán, és az énekkar énekelte zongora kíséret mellett Mayerbeer „Hupenották” dalművéből a Leányok karát. Mindkét szám élénk tetszésben részesült, valamint Both Lenke IV. o. növendék és Varga Balint tanár négy kézzel előadott zongora játéka. Magyar táncok Chován Kálmántól. Kiemelkedő pontja volt a programnak Gerlich Ilona VI. o. növ. szavaltata, aki megiepo szépen adta elő Váradi Antal „Rakóczi Ferencz Rodostón” című költeményét, melynek melodramai zenéjét Dóczy Ilona VI. o. növ. játszotta ügyesen. — Kaloosa Róza igazgatónőnek angolból átdolgozott ifjusági sznművét „Tolcsavayné asszony végrendeletét” játszották ezután dicséretre méltó ügyességgel. — A bájos ifjú műkedvelők voltak: Kemény Irén, Puky Mariska, Dóczy Ilona, Janisch Kamilla, és Emmerth Leona. A mosort Péchy Kálmán által rendezett nagy allegorikus képlet zárta be. Az élőkép az év nagy szakaszát ábrázolta. Általános feltűnést okozott Argyilus királyfi: Takács Ilona jelmeze, melyet Péchy Kálmán uró készített. — A gyönyörű élőképet újra meg újra látni akarta a közönség, mely elismeréssel adózott Péchy Kálmán rendezőnek. — A műsor lezárása után vacsora, majd tánc következett. Az első négyest kétszáz pár táncolta. A kedves emlékü mulatság késő hajnalig tartott. — Tudósítónknak a jelen voltak névsorát — sajnálja, hogy fölülte hiányosan — következőleg sikerült összeállítania: **A s z o u y o k:** Erber Vilmosné, Dienes Barnáné, Berger Jenőné, László Albertné, Farkas Mórné, Gerlich Jánosné, Kardos Lászlóné, Mayer Emilné, Sámly Béláné, Zádor Lajosné, Eötvös Károlyné, Kalocsa Róza, Kiss Józsefné, Bosznay Istváné, Nagy Zsigmondné, Varga Károlyné, Áce Nagy Lászlóné, Kemény Mórné, Nagy Gyuláné, Dóczi Gedeonné, Rieki Antainé, Lőfkovits Arthurné, Váradi Ignáczné, Wimer Józsefné, Emmerth Antalné, Falk Lajosné, Lévy Ferenczné, Balkányi Edéné, Schvarcz Vilmosné, Katona Imréné, Takács Ferenczné, Beke Lászlóné, Csiky Gyuláné, Eritz Ernőné, Hoffmanné, Pólya Gyuláné, Varga Lajosné, Kovács Sándorné, Baczony Lajosné, Szűcs Kálmáné, Bonyász Józsefné, Kerékgyártó Istvánné, Jablonczay Kálmáné stb. stb. **K i s a s s z o n y o k:** Dégenfeld Anna és Mária

grófnok, Csáky Ilona grófnő, Erber Margit, Fleischmann I. us, Fleischmann Aranka, Farkas Erzsike, Fischbein Ilonka, Kardos Ilonka, Mayer Olga, Sárváry Adél, Nyers Jernoz Margit, Eötvös Flóra, Czégely Vilma, Czégely Ilona, Czégely Giza, Kemény Klárka, Komlóssy Eteika, Csáthy Irma, Wimmer Gabriella, Wimmer Mariska, Kondor Emma, Froumm Paula, Emmerth Tónika és Evelin, Takács Viola, Györfly Ida, Kiss Mariska, Kovács Szeréna, Harsanyi Emma, Darvas Ilona, Sárváry Adél, Uzonyi Erzsike, Koós Ottilia, Kaáacsnyai Ottilia stb. stb.

— **Katona tartás megváltása.** Figyelmeztetjük azokat a háztulajdonosokat, akik magukat a katonatartás alul megváltani óhajtják, hogy idevonatkozó bejelentéseiket ezuttal, ne — mint eddig a jegyzői hivatalban — hanem a Komáromy báznaál lévő katonai ügyosztálynál tegyék meg és pedig május 1-ig.

— **Hymen.** Dr. Varga Emil, a debreczeni orvosi kar egyik jeles ifjú tagja, gyermekorvos és egészségtan tanára tegnap tartotta eljegyzési ünnepélyét Rothsznek Olga kisasszonnyal, dr. Rotschnek V. Emil gyógyszerész bájos leányával. — **Fritsch** Károly szelens körökben előnyösen ismert kereskedő e hó 16-án eljegyezte Czegléd Gyula helybeli földbirtokos szép és művelt leányát Erzsikét.

— **A tornaegylet házi versenye.** A debreczeni tornaegylet szombat délután házi versenyt rendezett a főiskolai tornateremben, a hol különösen az ifjuság jelent meg nagy számmal, de a városi közönség is szépen volt képviselve. A házi verseny műsora felvonulással kezdődött. **Tóth Mihály** tornatanár nagyság szerint állítva vezette be a könnyű tornaingekbe öltözött, izmos karu tornászokat, kik közé ez alkalommal már az önálló csoport több tagja is beállott. A jury asztalánál helyet foglaltak: dr. **Nagy Kálmán** ügyvéd — az egylet titkára — mint elnök, dr. **Zichermann Adolf**, **Jánossy Zoltán**, **Paulay Viktor**, bírálókul felhívták még **Sz. Benedek Gyula** vívómester és tornatanár és **Nagy Sándor** 2. éves theologus. A tornászok a bevonulás után azonnal kigyóvonat alakítottak, majd csigát aztán a bontás következett, mire szögvonulással felállította a szabadgyakorlatokhoz. Úgy a menetelésben, mint a szabadgyakorlatoknál a meglepő precizitás érdemel dicséretet, melylyel azokat végezték, innen aztán a **Tóth Mihály** tornatanár buzgalmas ügyessége, melylyel azokat betanította. A jelenlevők minduntalan tetszésnyilvánításokkal s tapssal jutalmazták egy a versenyzők gyakorlatait, mint a tornatanár ügyességét. Harmadik száma volt a műsornak a szertornázás mint csapattornázás. Itt kiténtek az önálló csoportból **Rédl Károly**, **Locás János**, dr. **Horvay Róbert**, **Vásárhelyi József** és **Diószeghy Mihály**, az ifjusági csoportból pedig **Marjalak Imre** és **Polgáry Dániel**. Következtek ezután a versenyek, a hol az ugrásoknál ismét haladás konstataált, a szereken pedig sok szép és új gyakorlatot mutattak be jó kivitelben az ügyes tornászok. — **Díjakat** nyertek: a súlyemelésben **Jakó János** hetedik osztálybeli tanuló bronz érmet; — magas ugrásban **Vásárhelyi Árpád** 8. oszt. (160 czm. magasság 120 czm. távrolól) bronz érmet; nyújtón **Fried Miklós** 8. o. ezüst érmet; korlátón **Rács Árpád** 3 éves tanító képezdész bronz érmet, II. díj **Bay István** 8. o. szintén bronz érmet; a gyűrű-hintán **Keresztessy Károly** 4 éves theologus mutatott legszebben kivitt gyakorlatokat s ezért ő nyerte a bronz érmet. A versenyek végeztével a mostani tornatanár által meghonosított s szép látványt nyújtó fűzértánczok következtek, mit a tornászok együttesen, indulók éneklése mellett mutattak be. A jelenlevők, mint a tavalyi versenyeken, úgy most is megújrázták a tánczokat. Végül a versenyben győztesek megnevezése s a díjak kiosztása következett, aztán elvonult a tornászcsapat a közönség éljenzése mellett. A mindinkább érdekessé váló tornaegyleti házi versenyekre a következő alkalmakkor is figyelmeztetni fogjuk a sportkedvelő közönséget.

— **Halálozás.** Kernhoffer Józsefet az osztr. magyar bank debreczeni fiókjának igazgatóját, társadalmi és közéletünk kiváló alakját, súlyos

csapás érte: édesatyja tegnap rövid szenvedés után elhunyt. A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki: Kernhoffer József és neje Welisch Betty, szintegy gyermekük ifj. Kernhoffer József, a magik és az összes rokonság nevében szomorodott szívvel jelentik, a forrón szeretett atya és nagyatyja Kernhoffer Lőrincz magánzó rövid szenvedés után folyó évi márczius hó 16-án délután hat órakor, életének 74-ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott földi tetemei folyó évi márczius hó 18-án délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor fognak a gyászházban, Péterfia 973. sz. alatt, a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint, beszenteltetni és a Szentannai sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmiseáldozat folyó évi márczius hó 20-án reggel 9 órakor fog a Szent Anna templomban a Mindenhatóknak bemutatottai. Debreczen, 1895. évi márczius hó 16-án. Ádás és béke az elhunyt porai felett! A temetést Fodor J. temetk. intézete rendezi.

— **Egyetem és százezer forint.** A belügyminiszter igen fontos ügyben intézett tegnap leirato. Debreczen városához. Jövahagyta ugyanis a városi közgyűlésnek azt a határozatát, melylyel az egyetemmel fejlesztendő debreczeni kollégiumban két új jogi és két új bölcsészeti tanszék fentartására tett 200.000 frtos alapítványból 100.000 frt. tőke 4 és fél százalékos kamájának két jogi tanszék fentartására való fölvételét a házi pénztár költségvetésébe, elrendelte. — Jövahagyta pedig a határozatban kifejtett indokoknál fogva, — azzal a kikötéssel azonban, hogy ez a határozat nem érintheti a hitfelekezetek egyetem állításának elvi kérdését. A belügyminiszter előde által 1893-ban jelzett álláspontot mely szerint külön tárgyalás anyagául szolgál a hitfelekezet által állítandó egyetem alapítása jogának megadása, ezuttal is fentartja. Kiköti továbbá, hogy a két új jogi tanszék tárgyainak csoportosítása, valamint ha a többi jogi katedrák tárgyainak csoportosítása ez alkalomból újra határozat tárgyát képezné, — ez is, — a közoktatásügyi miniszternek bemutatandó lesz. E leiratot a tanács mai ülésében tárgyalta s elhatározta, hogy másolatban kiadja a tisztántuli ev. ref. egyh. kerületnek és bemutatja a városi közgyűlésnek.

— **Teljes tanácsülés** tartatott ma d. e. gróf Dégeufeld József főispán elnöke alatt. A tanács a márczius 28-ra kitűzött ügyeket tárgyalta ezuttal.

— **Véres veszekedést** rögtönzött egy részeg szabóegéd Szabó József, Özv. Krammer Lipótnak a nyugoti soron levő korcsmájában. Tegnap este betért a korcsmába s cigányzene mellett tovább mulatott. Mulatás közben összeveszett Papp János zenészzel s felkapva egy szódavizes üveget azt Papp fejébe vágta. Az üveg nagy mély sebet ütött Papp bal homlokán, úgy hogy a seültet dr. Kenéz Gyula ker. orvos mevizsgálása után a közkórházba kellett kiszállítani. A rendőrség a verekedő szabóegéd ügyét átette a kir. ügyészséghez. Papp sebe súlyos de nem komolyabb természetű.

x **Külső használatra.** T-strészek fájdalomcsuszos és közvényes bajok és mindenemű gyuladások a „Moll-féle francia borszeszszel gyógyittatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponként utávvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. 9s. k. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben é a vidéki-gyógyszertárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Táviratok.

Az egyházipolitikai javaslatok.

Budapest, márczius 18. (A Debr. Ell. sajtát tud. Érk. d. e. 11 órakor). A héten megkezdődnek az egyházipolitikai javas-

latok harca a főrendiházban. Hogy a javaslatok lehető simán menjenek keresztül, arra mindenféle lépések megvannak téve és az előkészületek annyira haladtak, hogy a javaslatok számára mintegy 18 szónyi többséget remélnek. Azt mondják, hogy a főrendiház katona tagjai tartózkodni fognak a szavazástól, — valamint az udvari főméltóságok, Széchenyi Antalt kivéve, a ki eddig minden szavazásban résztvett. — Fesztets Tasziló azonban e szavazásnál nem lesz jelen. Mindazáltal a kormány a klerikálisok kezdeményezésére megkísérelte azt, hogy a vallások egyenjogúsításáról szóló javaslatot némi csekély módosításokkal még a klerikálisok által is elfogadhatóvá tegye. Ilyen módosítások legfőképp arra vonatkoznak hogy a z á t t é r é s e k e s e t é n az illető hosszabb ideig maradjon kötelezettségbe az ő elhagyott felekezetéhez, mindaddig, a míg más felekezetbe nem lép; hogy a kitért szülők gyermekei valamelyik felekezetbe okvetlenül beadandók, és hogy az áttérések által esetleg anyagi kárt szenvedő felekezetek valaminő módon kellő kárpótlásban részesüljenek. — A zsidók recept-eziójáról szóló javaslatot főnuttartják eredeti alakjában, és úgy akarja a főrendiházban is elfogadtatni, még pedig ha kell, kétszer, háromszor is eléje terjesztik azt a főrendiháznak, mindaddig, míg el nem fogadtatik.

Az elnök és a képviselőház.

— A Ház mai ülése. —

Budapest, márcz. 18. (A D. E. ered. táv. Érk. d. e. 3 órakor.) A képviselőház mai ülésének napirendjén a mentelmi bizottság jelentései voltak. Bartha Miklós és Holló Lajos mentelmi jogait a bizottság felfüggeszti. A Ház előtt ez ügyben élénk vita fejlődött ki; Szalay Imre a kiadatást ellenzi, mert — úgy mond — „az ügyészek, mint a véredek vadásznak az ellenzéki férfiakar.“

Elnök e durva támadás miatt figyelmezteti Szalayt mire Polónyi közbeszóli, hogy az elnöknek nincs joga a képviselők támadásait minősíteni.

Elnök: A képviselőknek nincs joguk az elnök nyilatkozatait kritizálni. (Nag. zaj. Rendre! jobbról.)

Várady Károly: Az elnök becű je meg magát!

Elnök Váradyt rendre utasítja.

Polónyi: Ezt nem türjük!

Elnök: Polonyit rendre utasítom. (Helyeslés jobbról.)

Polónyi: Ha az elnök sem enzedi meg a Házzabályok megvitatását, akkor zárt ülést kér, mit az elnök elrendel.

A zárt ülésen (Elnök: Berzeviczy Albert) Polónyi megtámadja Szilágyi Dezőt, az ellenzékiek iránt tanúsított szigorúságáért, melyet a kormánypártiakkal szemben nem tanúsít.

Szilágyi Dező zajos helyeslések között kijelenti, hogy mindég kötelességét teljesítette pártatlanul, a tanácskozások érdekében.

Polónyi megelégszik azzal, hogy panaszkodhatott; Várady Károly kéri Szilágyit hogy az ellenzékiek zajoskodását tekintse hazafiságnak, ne utcaai rendetlenségnek. Erre az elnök fölveti azt a kérdést hogy kívánják e a zárt ülést. A többség ezt nem kívánván, a folytatólag megnyitott ülésen a Ház kiadta Barthát és Györfly Gyulát is.

Vidék.

Márczius 15. H.-Szoboszlón. — Üdvözlét Kossuth Ferenczhez. — Az elfelejtett Polonyi.

Mint minden évben, úgy most is megünnepele H. Szoboszló város hazafias közönsége márczius 15-ét. Reggel a református templomban volt Istentisztelet, a hol Zsigmond Sándor lelkész mondott gyönyörű szépségű imát. A tulajdonképeni ünnepély a város háza udvarán folyt le. Szécsi Miklós polgáriskolai tanár egy eszme gazdag érdekes beszédben méltatta a márcziusi napok eseményeit. — Magas színvonalon álló emlékbeszédét a közönség zajos éljenzéssel fogadta. Szabó Antal debreczeni theol. ak. hallgató egy hazafias költeményt szavalt ezután, Magyar Imre városi képviselő pedig Sántha Károlynak egyik kitűnő ódáját. Ugy a Szabó Antal, mint a Magyar Imre előadása tetszéssel fogadtattott. A közönség a hajdu-szoboszlói dalgyűjteményt lelkesítő dalai töltötték ki. A Tóth Lajos ev. ref. kántor vezénylete alatt működő dalárda ez alkalommal is szép jeleit adta kitűnő készültségének.

Este 7 órakor a függetlenségi és 48-as olvasókör helyiségeiben igen látogatott, mintegy 120 terítékű bankettet tartott a hajdu-szoboszlói polgárság pártkülönbség nélkül. — Heley Ignác olvasóköri elnök üdvözölte a megjelenteket a beszédjében éltette a hazát. Kovács Gyula polgármester és Szivós Géza városi főjegyző toaszjtjai után Zsigmond Sándor lelkész mondott nagyhatású felköszöntőt a poharát az előjárásra emelte. Magyar Imre városi képviselő zajos tetszéssel fogadott beszédjében Kossuth Ferenczét éltette Perceze-kig tartott az éljenzés, a mely Kossuth Ferencznek szólt. A Kossuth Lajos arcképére ez alkalomból kifolyólag Kovács Gyula polgármester indítványára jelentékeny összeg gyűjtetett.

Feltűnő volt, hogy a nagy néptribun — Polonyi nem jutott, illetőleg hát nem akart eszébe jutni senkinek, holott a lapokban megjelent s kelőleg ismertett tragoediáját épen a márczius 15-iki számában ezafelől a Magyarországi ur emberekhez nem illő gorombasággal. De talán épen azért, mert ez a czáfolatféle nagyon goromba volt, másrészt pedig mert az aláírás készítkerve mondták a Polonyi felhívására lehetlenséget, mikor hazugságról és rosszakaratu koholmányról beszéltek, hogy a deliquens a szánalomtól megmentsék, még tudomást sem vettek Polonyiról. Na de nem is illet volna egy ilyen nevezetes nemzeti ünnepen!

Midenesetre érdekes lesz megemlíteni, hogy a függetlenségi olvasókör számos tagja ma reggel Kossuth Ferenczhez a következő sürgőnyt menesztette:

„Nagyságos

Kossuth Ferencz urhoz

Budapesten.

Tegnap este összegyűltünk, hogy bankett által is megünnepeljük a szabadság újjáébredésének nagy napját s felidézünk lelkünkbe a legnagyobb magyar: Kossuth Lajos emlékét. A dicső emlék ép úgy kirhatatlan szívünkben mint az Önhöz való ragaszkodásunk és becsülésünk. Isten éltesse Nagyságodat!

Számos hajdu-szoboszlói polgár.”

E távirat meglehetősen jellemzi a szoboszlói politikai viszonyokat.

Heley Ignác pártelnök kijelentése szerint néhány nap múlva pártgyűlés lesz s a pártgyűlésen hozandó határozatnak — véleménye szerint — bizonyára alá fogja vetni magát minden függetlenségi választó polgár.

E pártgyűlés lesz hivatva a Szoboszlón ma már nagyon elmérgesedett bonyodalmakat rendezni.

(— y)

A bodzavirágok között.

— Regény. —

— Irta: Sz. Buday Etel. —
(Folytatás.)

De mi fog történni a gyermekkel, kit az érzelmek lányává fejlesztettek!

Kit a csalódás meg is ölh-t. . . Ki szerelmének tudatára ébredve, követelni fogja ragaszkodván az álom folytatását, melyet az ő helyzetében nem lehet mind álmolni véle az életbe.

Némileg már elfásult, de még el nem romlott lelkében, felébredt a lelkiismeret nyugtalanító szava. És a lányka szenvedélytől zaklatott szívébe, rémületen pillantott be lekiismeretével. S nem látott mást ott, mint egy éregető nagy szerelmet, mely úgy az első, mint az utolsó érzélem is fog maradni a lány hű szívében.

Az örök szerelem virága, csakis ártatlanság szívében virul.

Szomorú eszméktől kiroztatva, így szólt a tépelődő gyermekhez:

— Mond csak Ana, követnél-e nagyatyád nélkül is, ha elakarnálak vinni magammal, abba az ösmeretlen világba, hol misem egy véled? Mond eljőnnél-e velem?

Tágranyilt mélytekintetű szemével meglepetten bámult Ana az ifjura, ártatlanságában nem értve meg nem fogva fel szavainak mély értelmét. Beszédjéből csak azt értette ki, hogy elakarja magával vinni. Hogy hívja s azért hívja, hogy soha egymástól többé elne váljanak, hogy örökké lássák egymást, hogy soha... soha elne hagyják egymást.

— Ana, mi felett töprengesz oly hosszasan? szólt az ifju, a mélyen gondolkodó leányhoz. Talán nem akarsz eljönni nagyatyád nélkül?

Rövid tusakodás után, mintha kötelességet teljesítne, megadóan így válaszolt:

— Emegyek én veled nagyatyám nélkül is... Hisz a lány, „köteles elhagyni atyját anyját, hogy kövesse az urát” ez így van megírva, a szentírásban is. Legalább így mondta a multkor Jancsi a molnárek fia.

— De édes kicsikém! én néked olyan urad nem lehetnék, mint te azt képzeled; mert én téged feleségül nem vehetlek.

— Mégis csak uram lennél, mert én téged annak tartanálak.

— Ó gyermek!.. A te nagy ártatlanságod több bajt szerez nekem, a világ minden romlottságánál.

Hogy lehessen egy színvakságban szenvedővel megösmertetni, vagy értetni színek való ságát. Hogy értessem meg veled azt, mit nem tud telfogni tiszta lelked. Mit nem értet meg veled az érzékiség, mitől ment vagy, mint egy cherub, kit a teremtő, alkotó kezeiből, meglepetten a földi érzelmektől, bocsátott a földre. . . És én, ártatlanságotól legyőzve meghátrálok. Mit a teremtő oly tökéletesnek teremtett, meghagyom a maga tökéletességében. . . Miattam soha ne síjjen ördöngyölöd. Ég veled Ana!

— Még már? — kérdésgodva a távozni készülő ifjút, ki jobb érzéséit megkardatva, ökökre készült elhagyni a lánykát. — S mikor jössz vissza? . . . Holnap ilyenkor? . . . Várlak csak jó? . . . Itt fogok rád várni.

Az örök bucsu perceiben nem volt ereje szólani a leányhoz, csak egy hosszú fájdelmet tekintetett vetve rá, busán szó nélkül elsietett.

S gyorsan haladó Jeli ifju után, még csak beláthatta, mindég u ana tekintett Ana és maga sem tudta, hogy miért borultak könyve szeméi, mikor a túparti fűzes, halvány zöld lombjait, elfedték előle a szeretett ifju alakját. És azok az érthetetlen könyvek, o yau nagy homályt terjesztettek előtte.

Ugyan az napnak alkonyán, a molnárek Jancsija össze jött a számos partján az öreg Kosárfonó Péterrel mikor az éppen kiépett a csónakból, nehezen czipeve hátán a nagy vesszőrakást.

Mogorva pilantást vetett a egénvr. mikor észrevette hogy az vele szóba akar állan, de mivel nem riasztotta meg Jancsit ki tisztesség tudóan kalapot emelve köszönté az öreget:

— Jó estét Péter baci.

— Adj Isten — váaszolá mogorvva az öreg s am-nuyire ereje engedte gyorsan meves neki indult a part fővényének.

— Nem teszi jól kelmed, ha ily nagy teherrel így siet.

A legény egyirányban tartott az öreggel felszem véve mogorva elu-azióó modorát.

Mikor már mély szótlanúságba jódarabba haladtak, Jancsi ujra megszólalt.

— Mondanék kelmednek valamit. De félek hogy megharagszik érte.

— Tarts magadnak, amivel másnak haragot okozhatsz.

Hi-zem, nem olyan megharagudni valód-log az, a miről szólaní akarok.

A szó még irás, ami meg marad a papirosan. Még a szó elhangzik, az irás megmarad. . . . . Így te is beszé hetsz, én meg majd hallgatom, s ha kell, majd el is felejttem, hogy mit beszéltél és akkor elhangzott szóvá lesz.

Nem akarnám, hogy elhangzó szóvá legyen a mit mondok Isten utse! Nem bánám ha irásban is megmaradna amit mondok. Péter baci! Tudja-e kend? hogy én szeretem a kend unokáját.

— Ha bizony! evvel még nem valami nagy újságot mondtál ecém Jancsi. . . . . Csak az a jó, hogy nekem mondtad és nem másnak; mert én már régtudtam, de azt meg nem akarom hogy ezentul meg mások is tudják.

De azt még kelmed sem tudja, hogy feleségül szándékozom venni. Anát. Az öreg, e szavaira e legénynek úgy neki iramodott, előre görnyedve a teheről, hogy csak nem a füledet érte az órrával.

— Tudom hogy haragszik kelmed reám, csak azt nem tudom, hogy mivel szolgáltam erre okot.

— Nem haragszom soha, az igaz becsül-ses emberekre, így rád sem haragszom. Most meg már hogy igaz szót szóltál, éppen nem haragudhatom.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A szőlő és bortermelő szövetkezet alkuló közgyűlése.

márczius 18.

A fillokszera elpusztította a magyar szőlők java részét. Az országos csapásból, mely fölért az egyiptomi tiz csapás bármelyikével, kijutott Debreczenek is. A feketeföldön fekvő szőlőskertekben nagy területeken nem terem már szőlőgerezd. A fillokszerán kívül nálunk a növekvő lakosság terjeszkedése is szűkebb körre szorította a szőlő művelést. Legjobb bortermő kerteink városrészekké alakultak. Évek óta ment végbe szőlőkultúránknak ez a degenerálása; évek óta egész mostanáig sem egyesek sem társulások nem igyekeztek pótolni azt a hiányt, melyet a szőlőművelés az elmondott okoknál fogva szenvedett.

Tegnap végre hosszas előkészületek után, megakult a debreczeni szőlő és bortermelő szövetkezet, mely egyszerre háromszáz hold romok talajt ültet be szőlőtőkékkel. Jelenlegi borászati viszonyaink között kétszeres jelentősége van e mozgalomnak, melynek sikere főként gr. Dégenfeld József főispán és dr. Balkányi Miklós alapi ökök fíradhatatlan buzgalma dicséi. Az alkuló közgyűlést, melynek előfőlyása öi tudósítók következőket írja, tegnap d. u. tartották meg a megye háza nagytermében.

Az üzletrészek tulajdonosai szép számmal jöttek meg, városunk előkelői polgárai valómennyien.

Gróf Dégenfeld József főispán, egyik alapító, nyitotta meg a közgyűlést, a ki röviden

ösmertette netét és r szövetkeze sikerrel fo hogy az al uyi ujoszté czéljaira, frt. var. b 100 frt. b

A g Degenfeld Balkányi

Jeg. szavazatok Sándort.

Miut megjelent névsorát zéséről, az rozatképes donos volt

A k további b

A m sitendő, — az aláírás határideje

Köv. Az egy á nélkül el következő

A sz bortermel tárában f pet létesít szakszerű fejleszteni sitani, fa módon D egy nag megterem fektetett biztosítan

Egy körébe fe nemes gy lését.

A s frt (300, névre szó képviselt első évek 1900. évi metaláni

A szövet helyt 150

A összes be elő, köve

a) tolandó;

b) kára tor

c) d) bocsátta

A az alapt áll az ig lepitésbe fektetni.

Az kimondó

Öl kötendő Közgyüle a 195 hold m megköss

Ez és felüg gr. Dé vinczellé 158. St és Krém Jenő 13

A 158. Sz szavazat

Ösmertette a mozgalom megindulásának történetét és reményét fejezte ki az iránt, hogy a szövetség, a hazai borászati viszonyok mellett sikerrel fog prosperálni. Bejelentette továbbá, hogy az alapítók Pálffy Gábor és neje 290 holdnyi ujosztású homok földjét kialakították a telep céljaira, továbbá, hogy már ez ideig 126 ezer frt. van jegyezve és az első részle: 11 ezer 100 frt. bevan fizetve a közgazdasági banknál.

A gyűlés vezetésére közfelkiáltással gróf Degenfeld József főispánt, jegyzővé pedig dr. Balkányi Miklóst választották.

Jegyzőkönyv hitelesítésére valamint a szavazatok összeszámolására fölkérték Igyártó Sándort, Váczy Jánost, és Varga Károlyt.

Miután dr. Balkányi Miklós felolvasta a megjelent és képviselt üzletrész tulajdonosok névsorát és jelentést tett az üzletrészek jegyzéséről, az elnök konstataulta a közgyűlés határozatképességét. Negyvenhat üzletrész tulajdonos volt jelen, 167 szavazatra jogosítva.

A kifizetett napi read szerint ezután a további befizetések ideje állapított meg.

A második befizetés f. é. apr. 1-jéig teljesítendő, — a többi azon időkben, melyeket az aláírási ív megjelöl. Az utolsó befizetés végső határideje 1897. márc. 15.

Következett az alapszabályok tárgyalása. Az egy általánosságban, mint részleteiben vita nélkül elfogadott alapszabályokból kiemeljük a következő lényegesebb pontokat:

A szövetség czége „Debreczeni szőlő- és bormelző szövetség”. Célja: Debreczen határában fekvő homokterületen mint szőlőtelepet létesíteni, ezen a szőlő- és bormelző szakszere alapon megindítani és tervszerűleg fejleszteni, esetleg a cognac gyártást meghonosítani, fajtiszta szőlőveszőket előállítani s ily módon Debreczen város és közönsége részére egy nagyon fontos közgazdasági intézményt megteremtteni és a szövetségi tagoknak befektetett üzlet tőkájük után kellő jövedelmezést biztosítani.

Egy másik §. a szövetség üzletkezelése körébe foglalja meg a csemegeszőlőtermelést, nemes gyümölcsfajok meghonosítását és termelését.

A szövetség alapitőkéje egyelőre 150,000 frt (300,000 korona), mely 300 drb 500 frtos névre szóló teljesen befizetett részjegyek által képviseltetik. Osztalék szelvények, mintán az első években nyereség nem remélhető, csak az 1900. évtől kezdve állítanak ki. Az addigi metalaní nyereség új számlára előre vezetetik. A szövetséget működését azonnal megkezdi, mihelyt 150 üzletrész: 75,000 frt jegyeztetett.

A mutatkozó tiszta nyereség, mely az összes bevételből a költségek levonása után áll elő, következőleg osztatik fel:

- a) legalább 10% a tartaléktőkéhez csatolandó;
- b) 10% az igazgatóság tagjainak jutalékára fordítatik;
- c) 3% a segélyalaphoz csatolandó;
- d) a maradék a közgyűlés rendelkezésére bocsátatik.

A tartaléktőke mindaddig növelendő, míg az alapitőke magasságát el nem éri. Jogában áll az igazgatóságnak a tartaléktőkét újabb telepítésbe vagy más hasznos hajtó jövedelembefektetni.

Az alapszabályok elfogadása után elnök kimondotta, hogy a szövetség megalakult.

Olvastatott a Pálffy Gábor és nejevel kötendő szerződés tárgyában az előterjesztést. Közgyűlés felhatalmazta az igazgatóságot, hogy a 195 frtjával kialakított 290—1200 öles hold megvalósítására vonatkozó szerződést megkösse.

Ezután megválasztották az igazgatóságot és felügyelő bizottságot. Amannak tagjai lettek gr. Degenfeld József 159, Szabó Lajos nyug. vizezeli képezdei igazgató 159 Csanak Jenő 158, Steinfeld Mihály 151, dr. Balkányi Miklós és Krémer Jenő 150, Kövy Lajos 147, Berger Jenő 130 szavazattal.

A felügyelő bizottság tagjai: Pálffy Gábor 158, Simonffy Imre 156, Lukács Ármu 136 szavazattal.

A felügyelő bizottság díja személyenként 300 frtban állapított meg.

A közgyűlés az alapítóknak a törvény szerinti felmentvényt megadta ami azonban csak formalitás volt, miután alapítási költség nem számított fel.

Végül Vaddás Emil indítványára a közgyűlés köszönetét fejezte ki az alapítóknak közhasznú fardozásuk-rt, melylyel e nagyfontosságú szövetséget létrehozták és elhatározta hogy az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvének egy példányát megőrzés végett a városi levéltárban helyezi el.

A közgyűlés ezzel véget ért.

* Az új László-malom. Az új László-malom megalakulásá immár bizonyos. Beöthy László főispán elnöke alatt az alapítók szombaton értekezletet tartottak, amelyen 1000 darab részvényt jegyeztek elő. 5000 drb részvényt fognak kibocsátani.

Kőbányai sertés vásár.

Márcz. hó 16. Hízott sertés árak: 1 Magyar első rendű: 1 Órag nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 46. krtól 47. krig. Órag közép (páronkint) 300—400 kilogramm súlyban 46. 47. krig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 48—49 1/2 krig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm súlyban 46—47 krig. — Fialat könnyű (páronkint 250 kgm. terjedő súlyban 46 krtól 47 krig. II Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg. felüli súlyban) 45 1/2—46. krig. Közép (páronkint 220—280 klg. terjedő súlyban) 45—45 1/2 krig. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő súlyban) 45 krtól 46 krig

A kis latri huzásai.

— Márczius 16. —

Budapest:	17	37	75	43	21
Lincz:	39	40	81	62	44
Trieszt:	27	11	35	80	44

Debreczeni városi színház.

Idénybérlet 134. szám. Páros bérlet.

Ma, hétfőn, 1895. márczius 18-án.

A koldus diák.

Operette 3 felvonásban, irták: Zell és Geneé. Fordították: Evva Lajos és Fáy J. Béla. Zenéjét szerzette: Millöcker. (Rendező Tiszay)

Kedden 1895. Márczius hó 19-én Temesvári Irma és Bakó László vendégfőlléptével páratlan bérletben

ROMEO és JULIA.

Tragédia 3 felvonásban.

H E T I M Ū S O R:

Szerdán, márczius 20. Temesvári né Farkas Irma, Temesvári Irma és Bakó László vendégfőlléptével: A holdnalkoznak, vigjáték 3 felv-ban, irta: Paileron. (Bérletszűnet.) Rend. Bács.

Ösdtörtökön, márczius 21. Szegény Jonathan, operette 3 felvonásban. Zenéjét irta Millöcker. (Páros bérlet.) Rend. Tiszai.

Pénteken, márczius 22. Egyetemi nagy hangverseny.

Szombaton, márczius 23. Egyetemi hangverseny.

Vasárnap márczius 24. Papa felesége, énekes vigjáték 3 felvonásban irták: Hennequin és Millaud. (Itt először, páratlan bérletben.) Rend. Tiszai.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osokonal” nyomda és kiadó r.-t. Felelős szerkesztő: Böttös E. Lajos. Helyettes szerkesztő: Katona Imre.

Egy tekintélyes régi életbiztosító társaság, a melynek üzletága igen könnyen terjeszthető, a debreczeni

főügynökség

vezetésére alkalmas egyént vagy céget keres.

Szives kimerítő ajánlatok „Humanitá” jelige alatt Goldberger A. V. hirdetési irodájába, Budapest IV., Váci-utca 9. sz. alatt kéretnek.

A nagymosás napja

nem rémes nap többé!

A szab. szerecsen-szappan használatával 100 drb fehérneműt moshatunk fél nap alatt teljesen tisztára és szépre. A fehérnemű még egyszer annyi ideig tart, mint más szappan használatánál.

A szab. szerecsen-szappan használatánál a fehérnemű csak egyszer lesz mosva az eddigi háromszori helyett. Nem szükséges kéfével mosni vagy az ártalmas fehérítő-port használni. Megtakarítás idő-, tüzelő anyag- és munka-erőben. — Tökéletes ártalmatlanságáról bizonyítványt adott dr. Jolles Adolf cs. kir. törvényszéki szakértő.

Kapható minden nagyobb főszer- és vegyeskereskedésben, valamint az I. bécel fogyasztási egyletnél és az I. bécsi háztákszovonyok egyletnél.

Főraktár: Wien I., Renngasse 6.

Szabó Lajos fiai

czégnél

Debreczen, Rózsatér

a tavaszi idényre raktárra érkeztek:

Divatos női ruhaszövetek, Brassói és gácsi posztók.

Lakás berendezésekhez:

☼ Szőnyeg, függöny, ☼

Butorszövet,

Ágy és asztalterítők,

Vásznak,

melyeket olcsó, szabott áron árúsítunk el.

Vidékre kívánatra mintákat bérmentve küldünk.

A debreczeni kereskedő társulat
tulajdonát képező
péterfia-u. 928. sz. a. sarokház
(volt keresk. kórház)
azonnal eladó.

Komoly írásbeli ajánlatok **Zádor Lajos** társ-elnök urhoz folyó hó 28-ig adandók be. A társulat választmánya az ajánlatok felett még e hó folyamán véglegesen dönt.

1906 tk. szám.
1895

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Balogh Antónia és érdektársainak végrehajtási árverési joghatályával bíró önkéntes árverési ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbíró) területén lévő Debreczenben fekvő, a debreczeni 44 sz. tjkvben A I. 97. 7602. hrsz. a. foglalt ingatlanokra, 7264 frt, a debreczeni 6293 sz. tjkvben A + 11499, 11494. 11495, 11496, 11497, 11498, 11501 hrsz. a. foglalt ingatlanokra 812 frt, a debreczeni 3367 sz. tjkvben A + 11500 hrsz. a. foglalt ingatlanra 147 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az újabb árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1895. évi április hó 9-ik napján délelőtt 9 órakor** a debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen és pedig a debreczeni 44 sz. tjkvben foglalt ingatlanok 6000 frt., a debreczeni 6293 sz. tjkvben foglalt ingatlanok 3000 frt, a debreczeni 3367 sz. tjkvben foglalt ingatlan 200 frt vétel áron alól eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 726 frt 40 krt, 81 frt 20, krt illetve 14 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1895. évi márcz. hó 4-ik napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
kir. törvényszéki bíró.

Egy nagyobb és egy kisebb
udvari lakás
május hó 1-től
KIADÓ
Miklós-utcza 1916. sz. a.
Értekezhetni ugyanott a
háziasszonyal.

Haszonbérlet.

Biharmegyében (Érmellék)
vasuti állomásnál fekvő,
mintegy 1000 hold kiterjedésű jó homokos talaju birtok, 36 hold dohánytermelési engedéllyel, szép urilakkal, kerttel haszonbérbe kiadó.

Átvehető október 1-én.

Bővebb értesítést ad

Dr. Kemény Móricz
ügyvéd Debreczenben.

197.
Az
"ISTVÁN" gőzmalom társulat
örleményének
ÁRJEGYZÉKE
saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított a 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű	13.20
B. Szinte aprószemű	12.60
O. Királyliszt	12.40
1. Lángliszt kivonat	11.80
2. 1-ső rendű zsemlyeliszt	11.40
3. Zsemlye liszt	11.—
4. 1-ső rendű kenyér liszt	10.60
5. Közép kenyér liszt	10.20
6. Kenyér liszt	9.60
7. Barna kenyér liszt	8.20
8. Takarmányliszt	7.—
11. Finom korpa zsákkal	5.—
11. " " zsák nélkül	4.80
12. Durva korpa zsákkal	4.80
12. " " zsáknélkül	4.60
Csírke buza zsák nélkül	4.40

A zsákok súlytartalma tejsúlyt tisztasulynak véve.

A. B. 0—6 számig	85 kiló.
7. és 8. szám	70 "
11. 12.	50 "

Debreczen, 1895. Márczius 5.

MOLL SEIDLITZ POR.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz **MOLL A.** védjegyét és aláírását tünteti fel.

A **Moll A.-féle Seidlitz-porok** tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és aifestbántalmak, gyomorgöres és gyomorhív, ez zött székrekedés, májbántalom vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, a jeles házi-szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsélt eredeti doboznak 1 frt o. é.

Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi

ha mindegyik üveg **MOLL A.** védjegyét tünteti fel és „A. MOLL” feliratu ónozáttal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési-szer kösvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismerteseb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajczár.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: fűzőlysavas szikász.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely koru gyermekek, min felnőttek számára; mert e szájvize a fogak további épességét biztosítja, egy szersmind óvszer fogfájás ellen. Egy **MOLL A.** védjegygyel ellátott üveg ára: 60 krajczár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

MOLL A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által,

BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstatánvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan **MOLL A.** aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktárak: **DEBRECZENBEN** Tóth Béla gyógyszerész, dr. Rothsenek V. E. gyógyszerész és Szent-Királyi Tivadar uraknál.